№ 56 Ausgabe B.

ГОМАН

Цэна с перэсылкай і дастаукай да хаты: на 1 год—4 м. 80 фэн., на ½ году—2 м. 40 ф., на 3 месяцы—1 м. 20 ф., на 1 мес.—40 фэн.

Беларуская Віленская часопісь выходзіць два разы у тыдзень: у аўторкі і пятніцы.

Адрэс рэдакціі: Вільня, Завальная 7. Адрэс адміністраціі і экспэдыціі: М. Стэфанская 23.

Цэна абвестак: на 4-ай старане за радок дробнымі літэрамі—25 фэніг.; дробные абвесткі—па 5 фэн за слова. Абвесткі аб сьмерці—60 фэн. за лінейку дробн. друкам.

№ 56 (148). Год II. Вільня, 13 ліпня 1917 г. Цэна 5 фэн. (3 кап.).

Фінляндія і Украіна.

12 ліпня.

Заходні тэатр:

Фронт Рупрэхта Баварскаго: Атака марской пяхоты 10 ліпня—гэта пекная і вялікая ўдача. Ворагі контратак не рабілі. Баевая чыннасць была ажыўленая у Фляндрыі, на поўдні ад Іпра, на фронці Артуа і Вількур. Пры Монші мы здабылі штурмам некольці англіцкіх акопаў са значным числом палонных.

Фронт нямецкаго Насьледніка: У заходняй Шампані, на левым беразі Маасу — вострые артылерыйскіе бітвы.

Усходні тэатр:

Фронт Леопольда Баварскаго: Каля Рыгі, Смаргоні і Баранавіч — жывейшая баевая чыннасць. Каля Луцка і ў усходняй Галічыне — крапчэйшы агонь. На Шары і на Стоходзі адкінуты мейсцовые атакі. Між Днестрам і Карпатамі расейцы нашчупывалі пазіцыі на Ломниці. Пры Калушы пярэдние атрады цайшлі заходняго берага.

БЭРЛІН (В.Т.Б.). **Урадова.** Імператар звярнуўся да маршалка міністроў з гэткім рэскрыптам:

У адказ на справоздачу міністэрства, спаўняючы рэскрыпт с 7 кразавіка 1917 г., гэтым дадаткова загадываю, каб прэдложэны дзержаўнаму сойму праект закона аб рэформе выбарнаго ў палату дэпутатоў права быў аснован на роўным для ўсіх праве падаваць голас. Праект закона павінен быць пададзен у гэткім скорым часі, каб чародные выбары маглі адбыцца ўжо паводлуг новаго выбарнаго права. Загадываю вам учыніць патрэбные дзеля гэтаго крокі.

Глаўная Кватэра, 11 ліпня 1917 г.
Падпісаў
Вільгэльм, Кароль.
Умацаваў подпісам
Бэтманн-Гольвэг.

БЭРЛІН (В.Т.Б.). С прычыны каралеўскаго рэскрыпту урадовая „Norddeutsche Allgem. Ztg." пішэ:

„Рэскрыпт зусім развязывае пытаньне аб прускім выбарным праве. Аставаўшаеся адкрытым пытаньне, чы праект закона, апрыч простай і тайнай падачы галасоў, установіць роўнае, чы няроўнае выбарнае права, развязано. Заяўляючы аб гэтым сваей ахвотай, Кароль адначывае сваё цьвёрдае давер'е народу. Гэта—акт станоўчай вагі дзеля Прусаў і Нямеччыны. Мы цьвёрда пераконаны, што гэты акт прынясе дабро для монарха і народу".

ШТОКГОЛЬМ. Тымчасовы урад пастанавіў пабіць Расею дзеля выбароў у установчы сойм на 70—80 акругоў, с каторых кожын пашле 10 дэпутатоў.

ПЕЦЯРБУРГ. (П.Т.А.). Дэпутація рады раб. і салд. с Чхэідзэ наперадзі пасьля тайнай нарады с тымчасовым урадам паехала ў Гэльсінгфорс, каб познаёміцца с палажэньнем на мейсцу і выясніць пытаньне аб узаемных адносінах між Расеей і Фінляндіей.

ЛЮГАНО. «Corr. d. Sera» даведалася с Пецярбурга, што растрэлял сэрбскіх афіцэроў у Салоніках абурыў грамадзянство Пецярбурга проці Сэрбіі.

МАСКВА. „Русск. Сл." данесіць, што ў расейскай арміі уводзяць новые, тэхнічна ідэальные гарматы. Расейскіх артылерыстоў вучаць, як с тымі гарматамі абхадзіцца, французскіе інструктары.

ШТОКГОЛЬМ. На трох адбыўшыхся адно за адным вялікіх сабраньнях матросы балтыцкаго флоту пастанавілі далей не падчыняцца тымчасоваму ураду.

ЛЮГАНО. Проці ратуша ў Мілане кінуты дзьве бомбы. Думаюць, што гэта зроблено староннікамі вайны у адплату за тое, што местовы магістрат у Мілане складаецца з адных толькі соцыалістоў.

„Свой да свайго".

Дамагаючыся для сябе ў нашым краю панаваньня, польскіе паны пазываюцца на тое, што тутака ёсць «чысьлены польскі люд», польская народная масса, каторая мае права лічыць сябе за гаспадыню ў гэтым краю больш, чым які будзь іншы народ. Ня будзем з імі вясьці спорці аб гэта: тож і дзіцяці вядома, якімі спосабамі ў нас «робяць» палякоў з беларусоў ды літвіноў. Ніхай так: ніхай нават і запраўды гэные «робленые» палякі будуць палякамі! Справа ня ў гэтым. А справа ў тым, што польскае панство гаворыць аб правох «польскаго люду» на нашай зямлі пастольку, пасколькі той «люд» за сваіх прэдстаўнікоў прызнае вяльможных паноў!

Цёмные людзі, запуджэные ксендзамі-нацыоналістамі і сваімі панамі, нават і ў-ва сне не бачуць таго, што яны робяць, запісываючыся ў палякі. Яны не разумеюць, што яны толькі узвялічываюць сілу паноў-палякоў, каторые, паказваючы перад усім сьветам на грамаду беларускіх лапатнікоў-хлебаробаў, ці местовых работнікоў, «перахрышчэных» у палякі, кажуць: «Мы прамаўляем ад імі вось гэтых польскіх народных масс! Нас слухайце, бо мы — голас гэтаго польскаго народу!»

На тое, каб паны мелі права прамаўляць ад імі тутэйшых «робленых» палякоў, і вядзецца ўся ксяндзоўска - польская работа ў нашым краю. Што гэта — ня выдумка, а чыстая праўда, паказваюць факты.

Мы затрымаемся на адным, але затое гэткім красамоўным, што яго хваце, каб нават сьляпы пазнаў праўду. Справа ў тым, што польскае панство нідзе у грамадзкіх справах не дапускае да голасу ані тутэйшых «польскіх» работнікоў, ані апалячэных селян. Прыпомнім хаця бы гісторыю Віленска-Ковенскаго Грамадзянскаго Камітэту — першай і ядынай агульна-краёвай грамадзкай арганізаціі. Паміж 24 членоў Камітэту было тамака 13 палякоў. Сідзелі там: адзін граф і некольці вялікшых паноў-землеўласьнікоў, некольці адвакатоў, дактароў і камянічнікоў, пара ксяндзоў, адзін майстэр-рамесьнік і адзін работнік, дый то ня выбраны самімі работнікамі, а назначэны панамі. — Гэткі самы абраз бачым мы ў Польскім Камітэці помачы ахвярам вайны—глаўным цэнтры польскаго жыцьця Вільні: тут нават і на завод работніцкаго духу німа! І гэтак усюды: німа такой польскай грамадзкай арганізаціі, дзе прэдстаўнікі рабочаго народу мелі-бы мейсцо нараўне с польскімі панамі, дзе нашы «робленые» палякі маглі бы супроць голасу і волі паноў падаць свой голас, выявіць сваю волю.

Як польская буржуазія наагул стараецца выкарыстаць цемнату народную дзеля сваей карысьці, паказвае такі факт. Вядома, што цяпер — у часі вайны — вядуць дужа паскудную спэкуляцыю на людзкім голадзі і бядзе спэкулянты розных нацыональнасьцей і ўселякіх станоў: тут ёсць і польскіе тытулованые і нетытулованые паны, і жыдоўскіе купцы-гуртаўшчыкі, і дробные перакупшчыкі, і селяне-хлебаробы,—с тэй толькі рожніцай, што адзін таргуе цукрам, другі — мукой, трэйці — ешчэ нечым іншым. І у абіраньні народу аказаліся зусім солідарнымі спэкулянты ўсіх нацыональнасьцей і ўсіх вер. Дык жэ польскай буржуазіі крыўдна стала: як гэта можэ быць, каб спэкулянт-жыд гэтак сама лупіў скуру з людзей, як паляк? Вось, нейкіе «патрыоты на чужую кішэню» і надумаліся выкарыстаць гэты момэнт, каб «прыцісnуць» конкурэнтоў: яны выпусьцілі і расклеілі ў Вільні друкаваны лісток чорнасоценскаго тыпу, ў каторым прызываюць тутэйшых «палякоў», каб яны дзеля «нацыональнай справы» нічога не куплялі у жыдоў, а толькі у сваіх скуралупоў! Ды гэта справа ўжо лішне белымі ніткамі шыта, і польскім пагромшчыкам у нас ніхто послуху не дасць: ведаюць людзі, чаго варты тые, хто ў гэты мо' найважнейшы гісторычны момэнт у жыцьці нашаго краю стараюцца аднавіць тут работу царскіх слуг — чорнасоценцоў і пагромшчыкоў!

Вось, чым займаюцца нашы полёнізатары. Вось, да чаго яны кіруюцца. Але, каб дайсьці сваей мэты, ім патрэбно стада бараноў— цёмных, пакорных, без ніякай самабытнай мысьлі. У такое стадо яны і стараюцца абярнуць нашых братоў-беларусоў, а так сама літвіноў, каб пасьля ад імі гэтаго стада давясьці сваё права на панаваньне над нашай зямлёй.

Х. Х.

У Вільні і ваколіцах.

× **«Помач працай».** Гэтае таварыство ладзіць 13, 14 і 15 ліпня ў Бэрнардынскім садзі вялікі канцэрт-базар. На канцэрці выступіць хор са 100 дзеўчат.

× **У местовай кассе.** Stadthauptmann прызывае публіку прыхадзіць у местовую кассу дзеля выплаты грошы на самай раніцы, хаця касса адчынена ад 9 да 12 і ад 4 да 6 гадз. У нядзелі і сьвяты, ў пятніцу і ў суботу пасьля палудня, у апошні і перэдапошні дзень кожнаго месяца пасьля палудня касса для публікі зачынена.

× **Сыр.** «Wiln. Ztg.» усё ешчэ жаліцца на неахвоту публікі купляць у коопэратывах кміновы сыр.

× **Конфітуры бяз цукру.** С прычыны недастачы цукру, сёлета яго на конфітуры выдаваць ня будуць. Хто хочэ варыць конфітуры, той павінен абыйсьціся без яго.

× **Тэмпэратура.** Найвышэйшая і найніжэйшая тэмпэратура за апошніе дні была (па Цэльсію):

	найвыш.	найніж.
8— 9	+ 21⁰	+ 10⁰
9—10	+ 21,5⁰	+ 9,5⁰

З усяго Краю.

Цэны за ўраджай:

Глаўнакамандуючый на Усходзі назначыў гэткіе найвышэйшые цэны за ураджай:

за двайны цэнтнэр (6 пудоў) лепшаго сорту:

сено с пожней	7 м.
канюшына	8 „
салома	4 „
рознае збожжэ	20 „
гарох, фасоля, чэчэвіца	36 „
выка, пялюшка, сэрадэля	30 „
лён	60 „
чырвоная канюшына (насеньне)	260 „

БЕЛАСТОК. Дзевяць беластоцкіх дабрачынных таварыств наладзілі разам вялікую забаву, каторая дала 3288 м. 99 фэн. чыстаго даходу. Гэтые грошы падзеляць роўна між тымі таварыствамі.

У апошнім часі тут было многа крадзежоў раменных пасоў ад машын, вызваных, як відаць, страшэннай даражынёй скуры, за каторую плоцяць да 15 руб. за фунт.

БЕЛАСТОК. 10 і 11 ліпня ў Беластоку цэлы рад устаноў па мянуў 13 гадаўшчыну тварца сыонізму, Гэрцэля.

БЕЛАСТОК. Stadthauptmann апавешчае, што дзеля утрыманьня біржы вазьніц с кожнаго звозчыка будуць браць у год па 10 марак, а ад ламавіка — 6 м. За гэты год падатак трэба заплаціць не пазьней 15 жніўня.

ГРОДНЯ. У чысьленых вёсках і мястэчках Гродзеншчыны ладзяцца вольна пажарніцкіе дружыны, каторые шмат дзе ўжо далі сваё права на быт.

Віленская жыдоўская трупа іграла на тутэйшай сцэне п'есу «Вясковы хлопец» Кобрына.

БЕЛЬСК. Вастрожная дырэкція шукае ўцёкшых арэштантоў: Майсея Карпа з Беластоку, Леона Саўку з Малеш, Бельск. пав., Ўладыслава Маліноўскаго з Гродні і Александра Лялюхоўскаго з Гродні.

ЯШУНЫ. Як кажуць мейсцовые жыхары, спадзяюцца вельмі добраго ўраджаю. Бульба так сама суліць вельмі добры збор.

СУВАЛКІ. Тут наладжэна прадажа малака для дзяцей да 6 гадоў, для хворых і слабых. Карты на малако выдаюцца пры Пецярбурскай вул 45.

СУВАЛКІ. Усіх каней сувальскаго павету будуць агледаць, ці ў іх німа насацізны. Агляд адбудзецца на жандарскіх станціях. Здаровым каням дадуць нумэры. Каней без нумэроў будуць конфіскаваць.

ШЛОКІ, Тэльшэўск. пав. Тут пачаўся вялікі пажар; пры сільным ветры ён у 2 гадзіны знішчыў 58 дамоў, у тым ліку сынагогу. Асталося цэлымі толькі 9 дамоў і касьцёл. Згарэло такжэ шмат дабра, але ахвяр людзьмі, на шчасьце, не было. Пажар, як здаецца, узняўся ад неасьцярожнасьці з агнём.

ЛІБАВА. У апошні дзень чэрвеня тут адбылося заседаньне грамадзкаго бэйрата пад маршалкоўствам Stadthauptmann'a. Фінансовае палажэньне места не палепшало. Павышэньне падатку ад забаў дасць 25.000 марак. У апошніе тыдні ўзяты з абароту на 210.000 марак местовых бонаў. Астаецца ешчэ ў абароці 1.790.000 руб.

Жыдоўская каробка і сынагогальны збор скасованы і заменены агульна-жыдоўскім падаткам.

Бедным цяпер выдаецца 8 кап. у дзень падмогі. Чысло безплатных порцій зупы для дзяцей узрасло да 420.

ЛІБАВА. У часі апошняй навальніцы ўтанулі тутэйшые рыбакі Крыш Упэнсэнка і Якуб Шымкевіч. Абодвы пакінулі жон і дзяцей.

МІНСК. «Gazeta Polska» з 8 чэрвеня пішэ:

У Мінску, ў цэнтры места, было дзікае забойство пекара Каплана, яго жонкі і 2 дачок. Яны забіты сакерай.

Вялізарные лясные пажары ў Піншчыне знішчылі да званьня значные абшары старадрэвіны.

У Ленінскім лясьніцтве (ў Мазырскім пав.) гараць дзьве тысячы дзесяцін, у Броўскім (Бабруйскі пав.), як пішэ «Nowy Kurjer Litewski», 1.500 дзес. Пасланые дзеля тушэньня салдаты і селяне спакойна глядзяць на шалёны агонь. Шмат дзе агонь узнімаўся ад падпалу.

Селяне ў вёсцы Морча (Слуцк пав.) пастанавілі скінуць мейсцоваго праваслаўнаго сьвяшчэніка, забраць у яго парахвіяльные кнігі, а царкоўную зямлю раздзяліць між сабой.

У Слуцкім пав. у двары п. Войнілловіча дэзэртэры сагналі с поля рабіўшых там ваенна-палонных, забралі малатарню, поводлуг сваей думкі павялічылі работнікам плату і падбіваюць народ да выступленьёў.

МІНСК. Група дэпутатоў спаўніцельнаго камітэту рады раб. і салд. прыехала сюды дзеля спраздачы аб ваенных мэтах і наступленьні. Салдаты 700-го пешаго палка, як староннікі большэвікоў, ня згодзіліся з высказанымі аб гэтай справе паглядамі дэпутата Соколова і цяжка пабілі яго і яго таварышоў. Толькі на жаданьне суседніх палкоў дэпутатоў выпусьцілі жывымі.

Офіцыяльны аддзел.

Апавешчэньне.

Для ўсяго местоваго округа Вільні выдан гэткі загад:

1. Кожын жыхар, каторы мае дамовую жывёлу ніжэйпісанаго гатунку (сваю ўласную, або толькі на утрыманьні), павінен заявіць аб гэтым у Stadthauptmanna пры Домініканскай вул. 2, пакой 28, не пазьней 25 ліпня 1917 г. Заяўляць трэба аб гэткай дамовай жывёлі: конях, бугаёх, каровах, целятах, сьвінях, аўцах, козах, гусях, качках і курах.

2. Ад 25 ліпня аб кожнай перамені (павялічэньні, ці паменшэньні) ў чысьле паказаных пад цыфрай 1 дамовых жывёлін трэба заяўляць у тры дні гэтак сама ў паменёным мейсцы.

3. За неслухмянасць карацімуць паводлуг §§ 138 і 139 расейскаго статута аб карах.

Вільня, 10 ліпня 1917 г.

Der Stadthauptmann
Pauly.

П. Глаўнакамандуючый 10 арміей у мінулым месяцы налажыў гэткую контрыбуцію на ніжэйпісаные грамады этапнай тэрыторыі:

1. на грамаду Краўп'ё, Ракіскаго пав., за тое, што грамада паддзержывала ўцёкшых расейскіх ваенных 1.000 м.
2. на грамаду Калкурышкі, Россенскаго пав., за тое, што чле-

Паляваньне.

Пагінуў сьнег ужо на полі,
Стала усюды гразь, вада;
Стральцом жэ гэта не беда—
Есць птаства ўсякаго даволі:
Пішчыць кулік, і цягне сломка,
Вабіцца шэры ярубок,
Ды і глушэц ляціць на ток,
І цецярук балбочэ громка;
Шпакоў, драздоў, чаек немала,
І стады качэк, ды гусей;
Трудно злічыць дзічы усей,
Што яе к нам папрылетала.
А тут Вялікдзень наступае,
Добра былоб яно, але,
Каб мець зьвярыну на стале,
Бо чуць ня кожын яе мае.
І вот, не надта даўно, з раньня,
Нeяк стрэльца прыслаў мне Бог,
Дык мы, як відзіш, з ім у двох
Пашлі сабе на паляваньне.
Час нам папаўся непагодны,
Дзень вельмі дужа слотны быў,
Як цераз сіта дождж ык ліў,
І ветрык павеваў халодны.
І чуць усьпелі мы дабрацца,
Не затрымаўшыся нігдзе,
Брылі па гразі, па вадзе,
Цераз раку паўзьлі па кладцэ;
І, хоць змарыўшыся, у поце,
Угаварылісь, як рабіць:
Лупіць, што толькі падляціць.
Заселі ў будках на балоце.
Поўнач мінула ўжо глухая,
На небе пачало шарэць,
Было ўжо значна, што сьвітае.
Аж негдзе, там, серад балота
Працяжна закрычаў жураў,
А тут баранчык заблеяў,
І чайкі рынулі, як слота.
Скора цяцеркі заквакталі,
Зараз зашыкалі самцы,
Як на ігрышчы ў нас хлапцы,
У голас ўсе забалбаталі.
То адлятае, то садзіцца,
То хвост распусьце, як індык,
То шыю выцягне, як бык,
І схопяцца с сабою біцца.
Вот мы нагледзіліся многа!
Німа на што і нарэкаць,
Але, каб што упаляваць,
Дык не ўдалося нам нічога!
Праз меру доўга мы сядзелі;
А чэлавек—гэта ня дуб,
У роце клікаў зуба зуб,
Аж нашы стрэльбы акалелі.
Цяпер успамінаць аж жутка,
Як было холадна, дык страх!
Стрэльбы трасьліся у руках;
Цецярукі ляцелі ў будкі.
Праўда, ідучы каля мшару
Аж па калені у вадзе,
Хоць не было відно нігдзе,
Узагналі неяк качэк пару.
Відно, былі праз меру сьмелы,
Бо, ўзьняўшыся яны ў гару,
Кружылі доўгую пару,
А мы да іх чатыры стрэлы,—
І ніхай хто як хочэ судзе,
Хоць не папалі мы у іх,
А страхаў далі не малых,
І жыцьця пэўне ім ня будзе!
Нам посьле тога паляваньня
Халодна было там сядзець:
С парожнім брухам і мяшком
Збіралася мусіць з вяршком
Вёрст іс пятнадцаць да трэпаньня.
Але мы там не асталіся,
Ды пацягнуліся дамоў,
А мой кумпан саўсім прыстаў,
Ледзь, ледзь паволі дапляліся.
І на другі ўжо раз, бывала,
Ніяк і ногі не ідуць,
Як паляваць куды завуць:
Саўсім ахвота ўжо адпала.

Стары Улас.

Валожын 1/IV 1911 г.

Галата і Бедната.

(Легенда Ж. Марыбэра).

У аднэй маленькай вёсцы жыў каваль па іменьні Галата.

Маленькая хатка каваля, ядынае яго багацьце, стаяла на самым канцы вёскі; маленькая будоўля яго зусім пачарнела ад дыму кузьні; ззаду маленькі садок, у катораым расло, шырока раскінуўшы свае гальлё, ядынае дрэво—сьліва.

І Галата жыў ды пажываў са сваім верным таварышам, сабакам Беднатой.

* * *

Адзін раз прад кузьняй, злезшы са сваіх мулоў, затрымаліся два незнаёмые.

У таго, што быў маладзейшы, твар аброс белакурай барадой і меў прыемны выгляд; доўгіе валасы каштанаваго колеру шаўковымі пасмамі спадалі аж на каўнер рудога плашча. Яго пажылы таварыш с сівой барадой меў выгляд грубавата-дабрадушны. Ен загаварыў на кавалёва прывітаньне:

ны грамады не раз далі магчымасць укрывацца ў вёсцы ўцёкшым расейскім палонным, даючы ім схоўку і страву, 120 м.

3. на грамады

Жыданы	Іоганіш-	100 м.
Сэрэйкі	кельск.	200 „
Петровскі	пав.,	300 „

за тое, што грамады, ведаючы аб бытнасьці ўцёкшых расейскіх палонных недалёка ад іх сяліб, не данясьлі аб гэтым прыналежным урадам, а, наадварот, аказвалі ім помач, даючы ўсё патрэбнае дзеля будоўлі схован.

4. на грамаду Міхалішкі, Шырвінцкаго пав., за тое, што грамада у сьнежню 1916 году прыхільна аднасілася да бытнасьці ў вёсцы ўцёкшых расейскіх ваенна-палонных 500 м.

Е. Н. О. 2 ліпня 1917 году.

Der Etappen-Inspekteur
v. Trotta,
Generalleutnant.

Рэволюція у Расеі.

КОПЭНГАГА. Глаўнакамандуючый паўночным фронтам, Клэмбовскій, прыехаўшы ў Рыгу, заявіў, што **далейшай зімовай кампаніі ня будзе, бо скора наступіць развязка вайны.**

ГААГА. Карэспандэнт «Handelsblatt» даведаўся, што расейскае наступленьне было вызвано комбінацыямі ўнутранай палітыкі. Удача расейцоў зрабіла бы неспаўнімымі дамаганьня украінцоў. Наступленьне на Рыгу, Дзьвінск і Пінск было немагчымым, бо там на фронці пераважываюць большэвікі — ворагі вайны і наступленьня.

АМСТЭРДАМ. Англіцкіе урадовые кругі лічаць вялікай удачай Буканэна, што яму ўдалося зламаць упорство рады раб. і салд., не хацеўшай наступленьня.

ШТОКГОЛЬМ. Расейцы не прыдаюць вялікай вагі штокгольмскай конфэрэнціі. Расейскіе соцыалдэмократы маняцца сазваць асобную конфэрэнцію ў Пецярбургі.

АМСТЭРДАМ. Расейскі міністэр-прэзыдэнт, Львов, сказаў, што тайные умовы між Расеей і саюзнікамі ня будуць апублікованы.

ПЕЦЯРБУРГ. «Рэч» піша: Першы расейскі кулемётны полк і іншые часьці войск выпусьціылі проклямацію проці ўраду, дабіваючыся міра ўраз жэ.

Рада раб. і салд. назвала гэту проклямацію ўдарам ззаду войску, каторае б'ецца на фронце, бо асьцерагае армію і народ перад анархістычнымі прызывамі, прызываючы той-час данасіць, калі дзе-колечы паявіцца падобны агітатар.

ШТОКГОЛЬМ. Усерасейскі з'езд рад раб. і салд. прыняў усемі галасамі проці галасоў большэвікоў гэткую рэзолюцію:

„Толькі установучы сход можэ правясьці варункі, якіе забаспечылі бы ненарушымасць правоў інородцаў.

Пакуль установучы сэйм не разьвяжэ аканчацельна національнаго пытаньня, з'езд прызывае ўрад приступіць ураз-жэ да правядзеньня гэткіх крокаў:

1. апавесьціць заяву, што ўсе національнасьці маюць право на самаапрэдзеленьне, ў тым ліку на выдзяленьне, каторае можэ быць праведзено ў жыцьцё пасьля згоды установучаго сэйму;

2. прызнаць роўнапраўнасць усіх моў у школе, судзе, упраўленьні і зносінах з урадовымі установамі;

3. утварыць національные рады пры урадзе.

Аднак, з'езд выступае проці ўселякіх спроб падаць установучаму сэйму закончаные факты ў національнай справе, за якіе трэба лічыць аддзяленьне паадзіноків зямель і т. п.

ВЕНА. Украінскі дэпутат Васілько атрымаў з Расеі ад цэнтральнаго украінскаго соцыал-рэволюцыйнаго камітэту тэлеграму, што украінская цэнтральная рада ў Кіеві аб'явіла незалежнасць украінскай рэспублікі і што утварылося украінскае правіцельство. Пакуль-што назначэны кіраўнікі ваеннаго дэпартамэнту, марскога, судоў, фінансоў і заграничных спраў. У адозве да народу загадываецца надалей плаціць падаткі толькі новаму украінскаму ураду.

ЦУРЫХ. Расейскі тымчасовы ўрад заявіў украінскім дэлегатам, што ён не прызнае аўтономіі Украіны перад сазывам установучаго сэйму, каторы адзін толькі можэ зацьвярдзіць украінскую аўтономію.

ШТОКГОЛЬМ. «Рэч» даносіць, што украінская цэнтральная рада пастанавіла, каб бэз яе згоды не выпаўнялі ніякіх загадоў тымчасоваго ўраду.

Уніяцкі мітрапаліт **Шэптыцкі** прыбыў з расейскаго палону ў Апаранду. Разам з ім едуць два уніяцкіе ксяндзы —ўсе трое ў замену на расейскіх палонных.

ШТОКГОЛЬМ. У першых днях рэволюціі Керэнскій прызнаў право Фінляндії на незалежнасць ад Расеі. Цяпер настраеньне Расеі у адносінах да Фінляндії перэмянілося. Маскоўскі імпэрыалізм панує ў газэтах гэтак сама, як пры старым ладзе. Фінляндзкі сэйм адкінуў пазыку 100 мільёнаў руб., якой прасіў расейскі ўрад. Расейскіе газэты лаюць за гэта Фінляндію, называючы здрадай расейскай рэволюціі, якой расейскі народ ніколі не забудзе.

ПЕЦЯРБУРГ. Пецярбурская рада раб. і салд. падала тымчасовому ураду мэморандум, у каторым яна ізноў дамагаецца спаўненьня яе пастановы **аб роспуску думы у тры тыдні.**

ШТОКГОЛЬМ. Аўстрыяцкі соцыал-дэмократ Бауер, каторы два гады таму назад папаў у расейскі палон і быў у Сібіры, атрымаў ад Керэнскаго пазваленьне прыехаць у Пецярбург.

З усяго сьвету.

БЭРЛІН. (В.Т.Б.). **Пад маршалкоўствам імператара адбылася каронная рада, на каторай, апрыч прускіх міністроў, былі імперскіе статс-сакрэтары.**

БЭРЛІН. (В.Т.Б.). Імператар у доўгай аўдыенціі прыняў сягоньня імперскаго канцлера і міністра ўнутрэных дзел.

БЭРЛІН Імператар прыняў на аўдыенціі кронпрынца.

БЭРЛІН... У Рэйхстаг паступіў на разгляд праект закона аб адбудове нямецкаго торговаго флоту с падмогай ад казны.

ПАРЫЖ. Калі ваенны міністэр у французскім парляменці нападаў на міралюбны рух, з якім ён маніцца змагацца за ўселякую цану, соцыаліст Бриссон крыкнуў яму:

„Памятайце, што ў нас ужо **паўтара мільёна забітых і 200 мільярдоў ваеннаго доўгу!**"

Далей былі напасьці на прэзыдэнта Пуанкарэ. Ваенны міністэр Пэнлевэ заявіў, што ў часі апошняго наступленьня ў Шампані і на Эн зроблены вялікіе абмылкі, за каторые глаўнакаманадуючый і іншые генэралы выдалены са службы.

У палітычных кругах ідуць гутаркі аб прэзыдэнцкім крызісе.

ЛОНДОН. Спаўніцельны камітэт работніцкай партыі за гадаў сваім дэлегатам у інтэрнацыональным соцыалістычным бюро падаць голас за сазыў міжнарод най соцыалістычнай конфэрэнціі ўсіх саюзнікоў.

ЛОНДОН. „Times" даносіць, што сінн-фэйнэры адмаўляюцца прылажыць сваю руку да іншай, як поўная незалежнасць, развязкі ірляндзкай справы.

ЯССЫ. Румынскі парлямэнт 130-цю галасамі проці 14-ці прыняў рэформу конституціі, устанаўліваючы агульные выбарные правы, конфіскацію вялікіх зямельных абшароў і раздзел іх між селянамі.

ЛЮГАНО. Па ўсей паўночнай Італіі, асабліва ў Абруццах, было сільнае трасеньне зямлі.

— Мул майго пана згубіў падкову. Прыбі новую—каб да места даехаць за сьвітлом.

— Спрыемнасьцю рад паслужыць вам, дарагіе госьцікі,—далікатна адказаў Галата. Ну, але пакуль я распалю горна—адпачніце ў мяне крыху.

— Дзякуем, таварышу, мы не адкажэмся,—сказаў падарожнік с сівой барадой.

Другі кіўнуў галавой у знак падзякі і так даўна усьміхнуўся, што кавалю паказалося, бытцым сонцэ ясьней засьвяціло.

Каваль пачаў распаліваць горна, прыгатаўляць жалеза, а старшы з яго гасьцей с цікавасьцю пачаў пытаць аб рабоце, аб яго мінуўшчыне і аб плянах на будучыну, а маладзейшы, сідзючы на старым саламяным крэсьлі, слухаў, як каваль с толкам адпаведаў на ўселякіе пытаньня, і ня зводзіў з яго сваіх сьвецючыхся дабратой вачэй.

* * *

Як толькі каваль скончыў каваць мула, падарожные ўсталі са сваіх мейсц. Старшы дастаў са свайго капшука, што вісеў за поясам разам с ключамі, залатую манэту і падаў кавалю.

— Гэта вельмі многа, — сказаў парушэны каваль.

Тут загаварыў малады падарожнік, каторы дагэтуль маўчаў. Голас яго быў так сама прыемны, як і твар.

— Ты добры чэлавек, Галата. Прымі гэтае золата, як заплату за сваю працу; за гасьцінность я дам табе асобна, бо я сказаў, што той, хто напоіць прагнучаго ці прыме падарожніка, атрымае ад мяне вечные дар... Прасі ў мяне трох рэчэй, і яны будуць споўнены.

У гэту мінуту Галата увідзеў праменны сьвет, які йшоў ад галавы Таго. Каторы гаварыў, і пазнаў у Ім Езуса Хрыстуса, хадзіўшаго з апосталам Пётрам.

* * *

Галата меў розум даволі непаваротлівы і замест таго, каб прасіць сабе шчасьця, ён пачаў прасіць вось што:

— Прашу, о Пане, каб кожны, хто сядзе ў гэтае крэсла, с каторага Ты толькі што ўстаў, ня мог устаць без майго пазваленьня.

— Добра! — сказаў Ён і усьміхнуўся даўнай усьмешкай, тады як сьвяты Пётра штурхануў каваля ціхачом пад бок локцям і шапнуў на вуха:

— Прасі раю!

Але каваль ня слухаў.

— Пане,—сказаў ён:—у восень вяскове хлопцы крадуць у мяне з дрэва сьлівы. Я прашу, каб кожны, хто толькі узлезе на дрэво, ня могбы злезьці без майго пазваленьня.

— Добра,—сказаў Хрыстос, але болей не усьміхаўся.

А сьв. Пётра яшчэ галасьней сказаў:

— Дурны! Прасі раю.

Але Галата быў яшчэ малады, сільны, здаровы, то ўміраць і ня думаў, дзеля гэтаго зрабіў від, што ня чуе.

— Пане,—пачаў ён ізноў: — я бедны, але прашу, каб усё, што толькі пападзе ў гэты стары капшук, пакінуты мне бацькам пасьля яго сьмерці, не магло выйсьці без майго пазваленьня.

— Добра, — сказаў Хрыстос і цяжка уздыхнуў.

І, хмурны, Ен сеў на свайго мула. За Ім паехаў і сьвяты Пётра.

* * *

Як толькі Галата астаўся адзін, ён пачаў думаць і даведаўся толькі цяпер, што зусім ня тое прасіў, што трэба было прасіць, а пры гэтым яшчэ абразіў Боскаго Госьця. Цяпер ён многа знаходзіў другіх патрэбнасьцей, каторые былібы для яго шмат карысьнейшые. І Галаце захацелося хоць на кім спагнаць сваю злосць. Сабака Бедната, падыйшоўшы, каб палашчыцца каля свайго гаспадара, першы раз у сваім жыцьці пачуў крэпкі ўдар ботам у бок. Бедната адыйшоўся, скавычучы. Галата пачаў стыдацца свайго паступку і хацеў падазваць Беднату, каб перапрасіць, ажно раптам увідзеў на горне сідзючы нейкае страшыдла з гадкім сьмехам.

— Ну, што, таварыш, табе сягоньня не пяецца?—сказало страшыдла.—Я вельмі люблю слухаць, як ты пяеш, бо ў цябе пекны голас, але я не заходзіўся да цябе, бо ведаю, што людзі, каторые пяюць, рэдка са мной маюць інтэрас... Я добры чорт, як сам відзіш, і я толькі тады паказваюся, калі да мяне ёсць у каго патрэба. Дык, як я віджу, Галата, ты не рад са сваей долі: ты думаеш аб багацьці, аб выгодах. Я ўсё гэта магу для цябе зрабіць; толькі падпішы вось гэтую умову, і ты праз дзесяць гадоў будзеш карыстацца ўсімі раскошнасьцямі жыцьця.

— Ну!—падумаў Галата.—Дзесяць гадоў—многа часу!

І падпісаўся...

(Канец будзе).

КОПЭНГАГА. С прычыны прыпадкоў у Кітаі Японія, пастанавіўшы выступіць, як паступовая дзержава на Усходзі, паслала ў розные пункты войско, каб паддзержаць парадак. Гэта падбіло Злучэные Штаты пайсьці за прыкладам Японіі і так сама пасляць сваё войско ў некаторые пункты.

ТЭЛЕГРАМЫ.

Нямецкіе апавешчэньня:

10.VII. Заходні тэатр:

Фронт Рупрэхта Баварскага: У Фляндрыі агонь артылерыі шмат крапчэў. Пры Голебэке, Мэссіне, Ленсе, Фрэнуа і С.-Кантэне—разведачные стычкі.

Фронт нямецкага Насьледніка: Пры Шмэн дэ Дам у вечары быў востры агонь. Начные атакі французоў адбіты.

Усходні тэатр:

Фронт Леопольда Баварскага: Каля Рыгі, Дзьвінска і Смаргоні крапчэла баевая чыннасць.

На фронці войск Бэм-Эрмолі між Стрыпай і Днестрам — ціха. Пасьля бітвы на паўночным заходзі ад Станіслававa нашы сілы ўзяты назад на другі бераг ніжняго цячэньня патока Лукавіца.

У месяцы чэрвені нашы ворагі утрацілі 220 самалётаў і 33 прывязные шары. Мы утрацілі 58 самалётаў і 3 лятучые шары.

11.VII. Заходні тэатр:

Фронт Рупрэхта Баварскага: У ваколіцах дюн наша марская пяхота здабыла крэпка ўмацаваные пазыціі між морэм і Лёмбардсідэ. Ворагі адкінуты на другі бераг Ізэра. Узяты больш за 1250 палонных, у тым ліку 27 афіцэроў. Страты англічан надта вялікіе. Дабыча ешчэ не палічэна. Удачы шмат памаглі нашы лятуны.

Усходні тэатр:

Між Балтыцкім і Чорным морэм—без вялікшых бітв.

Македонскі фронт: У даліне Струмы англіцкая артылерыя падпаліла некольki вёсак.

КАЛЯ ВАЙНЫ.

БЭРЛІН. (В.Т.Б). У ваколіцах Станіслававa ворагі нашчупывалі пазыціі толькі вельмі асьцярожна. Яны занялі пакінутае намі мястэчко Галіч.

БЭРЛІН. (В.Т.Б.). Нашы падводные лодкі затапілі ізноў у паўночных водах 24.500 тонн.

БЭРЛІН. (В.Т.Б.). Адна з нашых падводных лодак затапіла ў Атлянтыцкім акіані ізноў 31 500 тонн.

БЭРЛІН. (В.Т.Б.). У лютым і марцы нямецкіе падводные лодкі У 30 і У 6 праз абмылку заехалі ў нідэрляндзкіе воды і былі задзержаны ўласьцямі. Нямецкі ўрад зажадаў звальненьня іх на аснові міжнароднага права. С прычыны таго, што нідэрляндзкі ўрад не прыстаў на гэта, дык справа будзе аддадзена інтэрнацыональнай камісіі, да якой уходзяць немцы, нідэрляндцы, аргентынцы, датчане і швэды.

БЭРЛІН. (В.Т.Б.). Нашы лятуны зрабілі налёт на Цэрэль і Арэнсбург на астраві Эзэлі. Відаць было вялікіе пажары. Ня гледзячы на вельмі востры абстрэл, вярнуліся ўсе лятуны.

АМСТЭРДАМ. Паводлуг англіцкіх спісоў страт, у англіцкіх радах ад 1 лютага убыло забітымі, раненымі і палоннымі 315.000 душ, у тым ліку ў чэрвені — 116.000 душ.

ПАРЫЖ. (Рэўтэр). Францускі ваенны атташэ паведаміў грэцкі ўрад у Афінах, што саюзьнікі хочуць абярнуць Грэцію у пункт дзеля страваваньня ўсей усходняй арміі і флота. Саюзьнікі купляюць у Грэціі фабрыкі, якіе выробляюць адзежу, боты, спажыўные прадукты.

АБВЕСТКІ.

Спісак беларускіх кніжак.

Ведаючы цану кнігі, найлепей прысылаць грошы наперад — гэтак таней каштуе перасылка.

(Кніжкі азначаные *біс* — выйшлі і лацінскімі і «рускімі» літэрамі.

II. Повесьці і апаведаньня прозай.

біс	Гэдалі, Э. Ожэшко	—	6
біс	Казка аб вадзе	—	3
	Архіп і Лявонка, — М. Горкага	—	8
	У дому лепей.—Новіча	—	4
	„Маладая Беларусь“. Сэрыя I-я сшытак 1-шы	1	—
	„Маладая Беларусь“ „ „ сшыт. II-гі	1	—
біс	Зборнік «Нашай Нівы» № 1	—	15
біс	Зборнік «Нашай Нівы» № 2	—	20
	Амэрыканец—А. Новіча	—	10
	Бярозка і др.—Ядвігіна Ш.	—	5
	Беларускіе казкі	—	5
	Хілібэртава пакута, Амф тэатрова	—	5
	Апаведаньня—Тараса Гушчы	—	10
	Abrazki — Zmitraka Biaduli	—	15
	„Маладая Беларусь“. Сэр. 1-шая. Сшытак 3	1	—
	Колядная пісанка 1913 г.	—	10
	Нёмнаў дар—Тараса Гушчы	—	6
	Тоўстае палена — Тараса Гушчы	—	5
	Апаведаньня — Галубка	—	6
	Праклёнышы — Л. Гвозда	—	6
	Аб чым шэпацелі лісьця	—	6
	Стражнік.—Сцёпкі Бірыло	—	10
	Васількі. Зборнік апаведаньнеў Ядвігіна Ш.	—	30
	Родные зьявы. Зборнік апаведаньнёў. Т. Гушчы	—	60
	Ня ўсе-ж разам ягомосьці!—Апаведаньне Лесіка	—	5
	Сыгнал. Апаведаньне Гаршына	—	5
	Якім бяздольны. Петры Беларуса	—	10
	Рунь. Зборнік апаведаньнёў Максіма Гарэцкага	—	40
	Вялікодняя пісанка. Зборнік	—	30

Вільня, Завальная 7. Беларуская Кнігарня.

Прысылаючы грошы почтай трэба адрэсаваць так: **Wilnia, Wallstrasse 7, Weisruthenische Buchhandlung, W. Lastowski.**

Друкавана у друкарні М. Кухты. Выдавецтва «Гоман». Рэдактар Язэп Салавей.